

GAZETA FRONTOWA DLA LUDNOSCI POLSKIEJ

Nr. 2. (56)

Czwartek, 4 stycznia 1945 r.

Cena 50 gr.

Nowe zwycięstwo demokracji polskiej

Przed rokiem, na ziemi okupowanej przez zaborców niemieckich, ukonstytuowała się Krajowa Rada Narodowa — najwyższy organ władzy i reprezentacji Narodu Polskiego walczącego z najeźdźcą. Był to wyraz wspaniałej jedności bojowej demokracji polskiej, która nie ukończyła się przed zaborcą, lecz walczyła przeciw niemu nie szczędząc ani sił, ani życia swego; organizowała naród do walki, do udziału w olbrzymim wysiłku słowiańszczyzny i sił postępowych całego świata w celu rozgromienia ludobójczego hitlerizmu.

Powstałe KRN było wielkim zwycięstwem. Było to demontaż niezłobnego faktu, że Polska nie zginęła, że demokracja polska żyje i gotowa jest do odbudowy państwa w chwili, gdy Czerwona Armia przyniesie wyzwolenie ziemiom polskim.

I dzień ten nadziesiąt. Zolnierze sowiecki i zbratani z nim żołnierze polski, zwycięsko wkroczyli na ziemię polską. Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego wyłoniony przez KRN rozwijał energiczną pracę zakładając podwalny odradzający się, silny, wolny i niepodległy, demokratyczny Polskę. Działalność niezmordowanie na korzyść swego narodu, rozbudowywało Wojsko Polskie, przeprowadzając reformę rolną, tworząc demokratyczny aparat państwowy, centymetrze przynierze ze Związkiem Radzieckim i innymi krajami demokratycznymi. Jego olbrzymia praca uosobiła przed narodem i całym światem dojrzałość demokracji polskiej, ludu polskiego do kierowania swym państwem i krocenia obroną przed siebie drogą. Było to wielkie zwycięstwo.

I w rocznicę swego istnienia KRN, podsumowując swój święty roczny bilans, uczyniła zadanie woli narodu przedkładać PKWN na Rząd Tymczasowy. Znamionuje to nowe światłe zwycięstwo demokracji polskiej. Wkracza ona w nowy, 1945 rok, pełna zwycięskich sił do spełnienia nowych zadań w niedalekiej już chwili, gdy Czerwona Armia i Wojsko Polskie w swym zwycięskim pochodzie zmiażdżą hordy hitlerowskie i uwolnią całą Polskę.

Utworzenie Tymczasowego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

LUBLIN, 4 stycznia. (TASS). Prezydent Krajowej Rady Narodowej B. Bierut polecił Edwardowi Osóbce-Morawskiemu sformułować Tymczasowego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej. Tymczasowy Rząd sformowany został w następującym składzie:

Premier i minister spraw zagranicznych — E. Osóbka-Morawski, wicepremierzy — Wiesław Janusz, minister rolnictwa i reformy rolnej — Bertold, minister spraw wewnętrznych — Masłanka, minister bezpieczeństwa publicznego — Radkiewicz, minister oświaty ludowej — Skrzyszewski, minister komunikacji — Rabanowski, minister poczty i telegrafów — Kapieliński, mi-

nister kultury i sztuki — Rzymowski, minister zaprawiania handlu — Piotrow-

Premier
E. OSÓBKA-MORAWSKI

DEKLARACJA TYMCZASOWEGO RZĄDU POLSKIEGO

LUBLIN, 2 stycznia. (TASS). Dzisiaj przed sesją Krajowej Rady Narodowej stanął w pełnym składzie Tymczasowy Rząd, utworzony na mocy uchwały Rady z dnia 31 grudnia 1944 roku. Po otwarciu plenarnego posiedzenia Rady przez jej prezydenta Bieruta, premier Rzeczypospolitej Polskiej Osóbka-Morawski ogłosił deklarację programową, która głosi:

Obywalecie! Podlegam do was w imieniu Tymczasowego Rządu Rzeczypospolitej, utworzonego na wywołanie ziemi polskiej zgodnie z zasadami legalnej Konstytucji 1921 roku. Będąc bezpośrednimi i szczerymi demokratami i wiarą, że stały rząd zostanie utworzony w sposób przewidziany przez prawo, przez sejm, wybrany przez cały naród na podstawie powszechnego, bezpośredniego, równego i tajnego głosowania. Temu rządowi przekazamy władzę niezwłocznie po jego utworzeniu.

Przybliżenie chwili wyzwolenia całego kraju, chwili ostatecznego zwycięstwa nad Niemcami hitlerowskimi uświadomi nam konieczność zadania Tymczasowego Rządu. Rząd uczyni wszystko, by udzielił Narodu Polskiego w walce z hitleryzmem był najpełniejszy. Uczynimy wszystko, by rozbudować państwo, by wzmocnić Wojsko Polskie — dumę Narodu Polskiego. Uczynimy wszystko, by ramie przy ramieniu z polską Czerwoną Armią w walce z faszystym okryje no-

wą chwałą oręż polski. Będziemy również pomagać w organizacji walk naszych bohaterów partyzantów, walczących z niemieckimi zaborcami po tamtej stronie Wisły. Czerwona Armia, Wojsko Polskie i polscy partyzanci swym wspólnym wysiłkiem i swą krew przybliżają chwilę wyzwolenia całego kraju. Ta chwila jest już bliska. Podkreślamy, że zdania Polaków w sprawie granic z uchodźcami spotkały się z zrozumieniem wśród sprzymierzonych, premier oświadczył, że terytorialne zdania Polaków na zachodzie przyłączają do Polski jej przetrzymany nadodrzańskie, nadwiślańskie, nadbaltyckie — które dawno już uznał za słuszne wielki sojusznik Polski — Związek Radziecki, znalazły również uznanie, wyrażone przez ówczesnego premiera sojusznicy — Wielkiej Brytanii, Churchill.

Osóbka-Morawski zaznaczył, że nowy rząd polski opiera się na całkowitej zgodzie wszystkich partii demokratycznych i że zachowanie polskiej demokracji będzie jednym z jego naczelnych zadań.

Osóbka-Morawski w ostrej formie podkreślił reakcyjny charakter londyńskiej klki emigracyjnej.

Osóbka-Morawski zaznaczył, że faszysty polscy przedkładają kampanię, która zmierzala do zerwania mobilizacji do Wojska Polskiego i do zerwania pracy nad odtworzeniem życia państwa polskiego.

Utworzenie Tymczasowego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej (1 str.).
Deklaracja Tymczasowego Rządu Polskiego (1 str.).
Radzieckie Biuro Informacyjne donosi: — Komunikaty operacyjne z 1, 2 i 3 stycznia (2 str.).
Noce sylwestrowe (2 str.).
Siła patriotyzmu narodu radzieckiego (3 str.).
A. Stawski. Byli ich trzech (Opowiadanie) (3 str.).
Nowiny z zagranicy (4 str.).

Defilada w Lublinie

LUBLIN, 1 stycznia. (TASS). Dzisiaj odbyła się w Lublinie defilada dla uczczenia rocznicy utworzenia Krajowej Rady Narodowej i na cześć przekształcenia Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego na Tymczasowy Rząd Narodowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Defiladę przyjmowali prezydent Krajowej Rady Narodowej B. Bierut, premier E. Osóbka-Morawski i Minister obrony Rola-Zymierski.

Pierwszy zjazd chłopski z wyzwolenych terenów w Lublinie

30 grudnia 1944 roku został otwarty w Lublinie pierwszy zjazd chłopski z wyzwolenych terenów Polski. Na zjazd przybyło około 1.400 delegatów.

Zastępca kierownika resortu rolnictwa PKWN Bertold zakomunikował, że na wyzwolonych terenach Polski reforma rolna została całkowicie ukończona. Rozdzielono 204.508 hektarów ziemi. Ziemię otrzymało 17.521 rodzin rolniczych. Poza tym dla rolników było przeznaczonych 16.736 bezrolnych, 69.328 małorolnych, 4.349 sierdniorolnych gospodarstw chłopskich i 1.934 rodziny inwalidów wojennych, zasłużonych żołnierzy Wojska Polskiego i rodzin rolniczych. Poza tym dla rolników przemysł wydzielono 6.000 działek ogrodowych, 38.811 hektarów ziemi przeznaczono na gospodarstwa doświadczenia, bazy hodowlane i dla 25 szkół rolniczych.

Delegat zjazdu działkował gorąco Polakom Komitetu Wyzwolenia Narodowego i jednocześnie podkreślał konieczność podniesienia kultury i wydajności gospodarki rolnej.

Przybycie do Moskwy delegacji węgierskiej w sprawie rozejm

W celu prowadzenia rokowań w sprawie rozejm, do Moskwy przybyła delegacja Tymczasowego Rządu Narodowego Węgier w składzie: Ministra Spraw Zagranicznych p. Djendzi Janosza, przewodniczącego delegacji, Ministra Obrony general-pułkownika Weresu Janosza i podsekretarza stanu w radzie ministrów p. Balogh Istvána.

(Dokończenie — na str. 2)

Deklaracja Tymczasowego Rządu Polskiego

(Dokończono)

downicza, oświaty, opieki społecznej i przyrzekł, że rząd uczyni wszystko możliwe dla polepszenia sytuacji robotników, chłopów i inteligencji pracującej, drogą pozycyjnania najbardziej efektywnych zarządzeń. Smiały wyzwał demokrację naszego państwa — oświadczył na zakończenie Osóbka-Morawski.

Jego przemówienie było jednokrotnie przerwane oklaskami.

Następnie przemawiał dowódca sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej generał broni Rola-Zymierski.

Na wieczornym posiedzeniu sesji KRN odczytał oświadczenie premiera Osóbka-Morawskiego. Oświadczenie głosi, że Tymczasowy Rząd Rzeczypospolitej Polskiej podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych państw w sposób prawny, że jako jedyny, prawowity rząd Rzeczypospolitej Polskiej, wyrażający wolę Narodu Polskiego i dążący do całości zwycięstwa i do wyzwolenia pozostałej części okupacji niemieckiej części kraju, nie będzie uznawał prawowitych operacji i zobowiązań zawartych z polskim rządem emigracyjnym w Londynie.

W deklatach nad przemówieniem Osóbka-Morawskiego i Rola-Zymierskiego przemawiali przedstawiciele wszystkich partii i de m o k ratycznych. Wszyscy mówcy zadeklarowali całkowite poparcie nowego rządu przed partię demokratyczną.

Następnie w imieniu Stronnicwa Ludowego, przemawiał ksiądz Borowiec, który zaproponował przesłać podrównie Marszałkowi Związku Radzieckiego J. W. Stalinowi. Jego wniosek spotkał się z barzawą aprobatą posłów sesji.

Zamknięcie sesji Krajowej Rady Narodowej

LUBLIN, 3 stycznia. (TASS). Dziś na porannym posiedzeniu Krajowej Rady Narodowej w dalszym ciągu trwały debaty, po czym premier Osóbka-Morawski omówił szereg porażonych kwestii.

Posiedzenie plenarne, na wniosek jednego z posłów powołano przy bieżących oklaskach następująca uchwała głosząca, że Krajowa Rada Narodowa wyraża swe zaufanie Tymczasowemu Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej, utworzonemu 31 grudnia 1944 roku przez prezydenta Bieruta, i oświadcza mu całkowite poparcie w dziele realizacji jego programu.

Następnie przyjęto wniosek utworzenia Komitetu odbudowy Warszawy.

Na wniosek komisji dla przyznawania odznaczeń postanowiono przy bieżących oklaskach odznaczyć najwyższym orderem Polski — orderem Grunwald 1 stopnia — prezydenta Bieruta, premiera

Osóbka-Morawskiego, naczelnego dowódcę Rola-Zymierskiego i innych. Orderem Grunwald 2 stopnia odznaczono — 18 osób, orderem Odrodzenia Polski 2 stopnia — 10 osób i 3 stopnia — 45 osób.

Krajowa Rada Narodowa uchwała także powołać komisję przemysłową, administracyjną, finansowo-budżetową, prawną, pracy, opieki społecznej i ochrony zdrowia, komunikacji, rolnictwa, spraw zagranicznych, oświaty, kodyfikacyjną, odbudowy, kulturalną — oświatową i zatwierdzić ich skład.

Następnie zostały zatwierdzone dekrety i ustawy, wydane w okresie między sesjami Krajowej Rady Narodowej.

Po ogłoszeniu deklaracji prezydenta Bieruta sesja Krajowej Rady Narodowej zakończyła swe prace.

Radzieckie Biuro Informacyjne do nosi: Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 1 stycznia

W ciągu 1 stycznia na terytorium Czechosłowacji, nasze wojska nacierające w kierunku miasta Lucznec, zajęły wroś walek miejscowości

W rejonie Badepustzu na

W ciągu 2 stycznia w rejonie Badepustzu nasze wojska toczyły walki mające na celu zniszczenie okrazonego ugrupowania nieprzyjaciela i zajęły 232 kwatery we wschodniej części 6 i 6 kwartałów w zachodniej części miasta.

Na południowy wschód od miasta Komarno nasze wojska odparły ataki wielkich sił piechoty i czołgów nie-

szę wojska, kontynuując walki zmierzające do zniszczenia okrazonego w mieście ugrupowania nieprzyjaciela, zajęły przeszło 300 kwartałów i stację kolejową Rakosw we wschodniej części miasta.

Na innych odcinkach frontu nie zaszło żadnych istotnych zmian.

31 grudnia nasze wojska uszkodziły i zniszczyły 48 czołgów niemieckich. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwlotniczej stracono 4 samoloty nieprzyjaciela.

przejściela i wyrzuciły mu wielkie straty w żywej sile i technice.

Na innych odcinkach frontu nie zaszło żadnych istotnych zmian. 1 stycznia nasze wojska uszkodziły i zniszczyły 19 czołgów niemieckich. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwlotniczej stracono 4 samoloty nieprzyjaciela.

W Wojsku Polskim

Z ostatniej chwili.

STOSUNKI

TURECKO-JAPŃSKIE

ANKARA, 3 stycznia. (TASS). Jak donosi radio ankarńskie, minister spraw zagranicznych Hasan Saka oświadczył dzisiaj na posiedzeniu mediów, że rząd Stanów Zjednoczonych za zgodą rządu angielskiego zaproponował Turcji zerwanie dyplomatycznych i gospodarczych stosunków z Japonią. W związku z tym Hasan Saka zgłosił wniosek powzięcia laskiej decyzji.

Medalsi postanowili, pozy-nając od wieczora 6 stycznia zerwać dyplomatyczne i gospodarcze stosunki między Turcją a Japonią.

Oddział podporucznika WŁODKIEWICZA na strazy obiektu wojskowego. Na pierwszym planie dowódca działa pistoletowy E. CHŁOPKIEC. Z góje M. KIREJEWA.

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 3 stycznia

W ciągu 3 stycznia na terytorium Czechosłowacji, nasze wojska nacierające na miasto Lucznec ze wschodu i południa zdobyły miejscowości: Ożdziany, Dwójkerstir, Doła, Pincina, Sacher, Kalonda, Włki i Mali Dalew, Parkals, Rozomudal, Włke Złoczec i stację kolejową Ożdziany. I i 2 stycznia wroś walek w tym rejonie nasze wojska zajęły do niewoli 2.320 niemieckich i węgierskich żołnierzy i oficerów.

W rejonie Badepustzu nasze wojska w dalszym ciągu toczyły walki zmierzające do zniszczenia okrazonego ugrupowania nieprzyjaciela, w toku których zajęły 136 kwartałów we wschodniej i 31 kwartałów w zachodniej części miasta.

Na południowy wschód od miasta Komarno nasze wojska odparły ataki wielkich sił piechoty i czołgów nieprzyjaciela, usiłującego przedrzeć się na pomoc swemu okrazoneму ugrupowaniu w Badepustzu. Za cenę wielkich strat w żywej sile i technice nieprzyjaciela udało się zajęć kilka miejscowości na południowym brzegu Dunaju.

Na innych odcinkach frontu nie zaszło żadnych istotnych zmian.

2 stycznia nasze wojska uszkodziły i zniszczyły na wszystkich frontach 61 czołgów niemieckich. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwlotniczej stracono 21 samolotów nieprzyjaciela.

Noce sylwestrowe...

Spędzali wciąż nowe gromady polskich kobiet i dzieci na plac kościelny. Mózby były trząskające, suchy. Zepadał zmrok noc sylwestrowej. Na rękach matek kwiliły marzące niemowlęta. „Mamo, zimno” — płakały zię odziane dzieci, zię ściekają po zniechęlonych matczynych posłkach.

— Ruhig, verfluchte Polen! — wrzeszczał esowczyk i świat batoga wtrówał ich krzykom.

Spędzono na plac kościelny wszystkie kobiety i dzieci miasteczka, w czym kio było; nie dali czasu się odznie. Olozy ich esowczyk.

Na wieży ratuszowej wybiła godzina dwunasta. Otworzyli drzwi kościoła, wyprwadzili grupę mężczyzn, ustawili ich pod murem cementarnym, nad brzęciem wykopanego rowu. Salwz. „Jezis, Maryja!” — jęczyli głąnocy. „O rety...” — odpo-

wiedział im plac kobiet i dzieci.

Wyprwadzali wciąż nowe grupy strażenców, salwy powalrzaly się za salwami, napalniał się rów pod murami cementarnym ciętami i Polaków — ojcw, braci, męcw. Znow prowadzą. Ktoś się szarpie. Ktoś woła: „Sunier szwabom, jezussa Polska nie zgini!” Salwa.

Zainalite usia kobiet, matek, sióstr, córek, na okrzyk ten przesyłał ptać, jak na komendę. Zanulicy pleki. Ci cho, głośniej, coraz głośniej brzmiały, mome i groźne słowa „Rety”, zwały plac kościelny, przedostaly się na rynek, wdary się do Cafe, zagłuszyły niemiecką muzykę sylwestrową i „Wacht am Rhein” i toasty.

Było to w noc sylwestrową roku 1939.

— Niemcy mówili o akcie stracona powstańców śla-

skich — Polacy o krwawym Sylwestrze. ...

Pociąg popłesznizy z Katowic miał nie zatrzymując się, miedziakie stacje Zagłabis Dąbrowskiego: Nietgow, Myszków, Zarki, Poraj. Szedł w noc sylwestrową niemiecki pociąg popłesznizy przez kraj wcielony do Rzeszy, przez ziemie „rdennie nie-niemieckie” Węglow Dąbrowskie, Zagłabis.

Odwiłnitnie jarzyły się reflektory na czole lokomotywy, wesolo w noc noworoczną buchały iskry z kominna.

Głosiłki w wagonach niemieckich wosły sylwestrową muzyką, szczykały bitymi hilerfowskimi przemówieniami, latszymi wiadomością z frontu. Kelnerzy nali pełne kielchy francuskiego wina. Wstali czerwoni od wina i butni, panowie komendant polskimi młami i słoneczek, pilnani krwią słownictwem szelwio policji, nalanictwem i potem treuhen. derzy.

Wybiła godzina dwunasta.

— Za niemiecką Warszawę, za zdobycie Moskwy! — wniósł toast pierwszy hilerfowec.

Wybuch niezwykłej sily był odpowiedzią na hilerfowec. Wyciekła. Pro-wietrze mło na rzece Wazce, a z nim wagony popłesznizy. Huk walecącego się miosła, loskot łamiącego się miosła, ciszy głąnocy Niemców napelniały jakgromu sylwestrowo.

Było to w noc sylwestrową r. 1941.

Polscy partyzanci opowiadali o Polsce, która nie zginiła — Niemcy o krwawym Sylwestrze. ...

Fryca dreptał, aby rozgrzać marnzące nogi i czesto spogłądał na okienko ukrytej za walem wyląnym ziemianki. — Takie już tego, Fryca szczyśle, — myślał — zawsze się wypada noc sylwestrową spędzić na marnie. Przed dwoma laty Angliży zbuniedom jego w Bochum. Właśnie w noc sylwestrową w ubiegłym roku, musiał ulecieć

przed sowickimi partyzantami. A dziś Fryca ochrania ziemiankę oficerską.

Uderzenie w głowę ogłuszaly Fryca, silne rce zwały go, umocniewy kielcach. Kola — szesnąg Wazce — przemieło do Jódki, ja rżnęę granaty. Do niemieckiej ziemianki oficerskiej wlewały przez okienko granaty...

Plusnęły cicho wlosa. Niemcy zaalarmowani wybuchem odświecali „Włke rakietami”.

Zuch Wacek! Molodiec Kozal — przywalił ich. Wzrosły polscy i czerwonoarmiści. Chłopy nali im pełne kielchy. — Pijcie — mówili — zasłużyliscie na to.

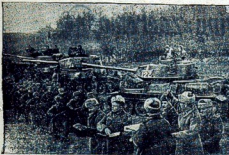
Za swobodnością Polzali — wychylili kielch Kola.

— Za nas wespole zwycięstwo — pil Wacek.

Było to w noc sylwestrową roku 1944.

Zoblierze polscy i czerwonoarmiści mówili o bliskim jui, ostacemym zwycięstwie. Fryca ze strachu nie mógł. Józef NIEDZWECKI

ARMIA CZYNNA: Ciężki czołowiec przed działkami
Zdjęcie L. WIELIKAZA (Fotokranica TASS)

Było ich trzech...

Gefreiter Ludwig Backe kruszył się od zima i drepł pod ciężką wpatrując się w niewyraźne zarysy drzew kolczastych opasujących niemieckie pozycje.

Ludwiga począł morzyć sen. Usiadł na balu i przytulił się wygodnie do zimnej ściany gniazda karabinów maszynowych. Nieoczekiwany okrzyk: „Hasło” zmusił go do zerwania się z ramiennego. Ludwig usłyszał, jak ktoś cicho powiedział hasło i czyjeś kroki počęły oddać się w przeciwny koniec oplotu i uciechy. Do zniżyła zbliżyli się żołnierze. „Kogo tam lecho przyniosło?” „Ze szlabu pułku”, — odpowiedział wartownik.

Trójka w szarych ubraniach terenowych szła pewnie okopem. Przed nimi była wiatła ziemianka. Z kominu unosiła się wąska smuga dymu. Oficer otworzył drzwi i wyszedł do wnętrza z taką pewnością, jak gdyby był już tutaj dziesiątki razy. Fizylerzy weszli w ślad za nim.

Dyżurny siedzący przy piecu zwrócił głowę na skrzyż otwierających się drzwi i zerwał się wystraszony.

— Kto tam?
— Oficer nie odpowiadając zapisał największym do komendy głosem:

— Gdzie dowódca drużyny?
Dyżurny zrozumiał, że ma do czynienia z szarą i wskazał na przycze. Oficer obrzucił ziemiankę bystrym spojrzeniem. Nawet dyżurny nie spuścił z niego oczu nie wiedząc, czego spojrzenia. Na środku ziemianki stał piec, za nim pod ścianą — niewielki stołek. Po obu stronach ciągnęły się przycze. Na prawo, gdzie znajdował się dowódca drużyny, spalił się piec, a na lewo — czterech. Jedno miejsce było tutaj wolne, — prawdopodobnie miejsce dyżurnego.

— A na dworze jest już zima! — powiedział oficer podchodząc do dyżurnego i wyciągając do górnego pieca swoje zamknięte ręce.

Dyżurny, stary żołnierz, usnął się z uszanowaniem. W tej samej sekundzie twarde ręce oficera porwały go za gardło. Żołnierz ani stęknął. Fizylerzy bez dźwięku, jak cienie, stanęli koło swego do-

wody. Plomien z półotwartego pieca upadł na rękę jednego z nich i zabłysnął na ostrym, lśniącego noża. Po chwili silne ręce powoli opuściły na podłogę martwe ciało dyżurnego.

Nikt z przybyłych nie wymówił ani słowa. Równie cicho zbliżali się oni do przycy. Jeden śledził spiętego Niemca za gardło, drugi wbił mu w pierś nóż. Trzeci stanął na wreszki wypadek przy drzwiach.

Wreszcie pozostał tylko jeden oficer. Oficer szturmował szlug rewolwera w plecy. Spieczy otworzył oczy i czczaszawłotko Oficer podniósł palec do ust na znak milczenia i skinięciem głowy wskazał na fizylerów. Niemiec oprzytomiał odrazu.

Teraz szła okopem czwórka. Oficer podniósł nóż, i cichym głosem powiedział: „Widzicie, tuż za nim jeden z fizylerów. Wartownik poznał ich i dał drogę.

Sierżant Bannikow badał podoficera kapitana do niewolę w ziemiankę Niemca, który pochodził z obwodu orłowskiego. Niemcy powiesili jego ojca, zakatowali na śmierć matkę, spalili dom. Korogin — kolchoznik z Udmurtów ASRR, Niemcy nie oszczędziły. Wzięli go, nie puścili ich tam żołnierze so-wietcy: Rosjanie, Ukraińcy, Białorusini. Ale Korogin widział, co zrobili Niemcy tam, gdzie dolarci. I serce jego za-paliło nienawiścią. Ta wielka nienawiść dała mu siłę i odwagę. Nie przyniósł trzech wartowników z pola boju. Ona uczyniła ich mistrzami najsłabniejszego zawodu wojkowego — zawodowców zwładowcy. I przyniósł ona ich na ziemię polską gdzie w zachwalnych wypadkach zagarnięcia „języka”. Nienawiść ta przywieźli ich do legowiska bestii faszystowskiej — do przekiętego Berlina. Tam odpłacili oni za wszystko.

A. STAWSKI

Siła patriotyzmu narodu radzieckiego

Związek Radziecki odniósł zwycięstwo wojenne nad niemieckimi wojskami faszystowskimi. Mógł tego dokonać dlatego, że cały kraj, wszystkie narody Związku Radzieckiego ofiarnie popierały Czerwona Armię. Podobnie do wojny, jak Czerwona Armia w długotrwałej i ciężkiej walce sam na sam odnosiła wojsko-wo zwycięstwo nad wojskami faszystowskimi, — powiada Marzasek Stalin, — jak pracownicy radzieckiego zapieka w zamaganu swym nowe dywizje z hitlerowskimi Niemcami i ich wspólnikami odnieśli gospodarce zwycięstwo nad wrogiem.”

Gdzieś leży źródło bezprzykładnych w historii bohater-skich czynów — w zapleczu? W referacie o 27 rocznicy Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej — Marzasek Związku Radzieckiego Stalin daje odpowiedź na to pytanie:

„Czyni trudu radzieckich ludzi w zapleczu, zarówno jak i niegasnące bohaterstwo naszych żołnierzy na froncie, posiadają źródło swe w gorącym i życiowym radzieckim patriotyzmie.”

Krajem, który miłość do patriotyzmu, do Ojczyzny, to jest do tego źródła, ekonomia, kulturalna i społeczna, które otacza człowieka od jego urodzenia. Radziecki patriotyzm w żadnej mierze nie powinien wyłączać przai i szacunku do innych krajów, do innych st-rodów.

Jednakże żądność dotychczas miała do czynienia z „patriotyzmem” innego rodzaju — w podstaw którego leżą czasy rasowa i narodowościowa, strzeżenie jednej narodowości przeciw drugiej, jednego narodu przeciw drugiemu. Cechowało to Niemcy jeszcze przed dojściem do władzy i klki faszystowskiej. Już na długo przed faszystami, chwalczy niemieckiej agresji wyrzeczali na cały świat o wyższości rasy germańskiej.

Naziści z niebywałą dotychczas siłą rozpalił w narodzie

niemieckim nienawiść do innych narodów. Feodora rasowa twierdziła, że jedyną pelnowartościową rasą w świecie jest rasa niemiecka, stała się doktryną państwa faszystowskich Niemiec. Na niej zbudowane były wszystkie hitlerowskie polityczne plany uawnienia światowego panowania Niemiec.

Podstawą patriotyzmu radzieckiego nie są przesyady rasowe lub narodowościowe, lecz braterska przai ludzi przeciw wszystkim narodowości Związku Radzieckiego. „Radziecki patriotyzm nie rozdziała, lecz, przeciwnie, spaja wszystkie narody i narodowości naszego kraju w jedną braterską rodzinę.” (Stalin).

Pod ustanowienie władzy radzieckiej, w „Deklaracji Praw Narodów”, podjętej przez Leninia i Stalina proklamowana została równość wszystkich narodów Rosji, ich prawo do samodzielnego wydecydowania o swym państwowym istnieniu aż do prawa wydzielenia się i utworzenia samodzielnego państwa, znieślenie wszystkich i wszelkich narodowych i narodowościowych-religijnych przywilejów i ograniczeń, swobodny rozwój mniejszości narodowych w grupach etnicznych i zamieszkałych w Rosji. Wszystkie narody wspólnie tworzyły nową ustrój i przekształciły starą Rosję w Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, w wielonarodowościowe państwo. Po raz pierwszy w historii zbudowano państwo opierające się nie na ujarzmieniu jednego narodu przez inny, lecz na równości i równoprawności wszystkich narodów, na ich dokonywaniu spłodzeniu się. Wszystkie narody kraju radzieckiego wspólnie dokonały tego, że zaciągnięta Rosja stała się krajem pełnego przemysłu i nowoczesnego rolnictwa. Jej polęga, oszczępli na swym grzbiecie faszystowskie Niemcy i ich stłupcy.

W Wojnie Ojczyźnianej, którą narody radzieckie prowadziły przeciw faszystowskim Niemcom w obronie swego honoru, wolności i niepod-

ległości, wyjątkowe bohaterstwo wykazał synowie wszystkich narodów wielonarodowościowego Związku Radzieckiego. U wszystkich narodów i narodowości wielkiego Związku Radzieckiego jest jedna wspólna Ojczyzna.

Tą Ojczyzną jest Związek Radziecki.

Wspólne życiowe interesy wszystkich ludzi pracy Związku Radzieckiego — to jeszcze jedna podstawa radzieckiego patriotyzmu.

W radzieckim patriotyzmie, — powiada Marzasek Stalin, — harmonijnie zespalają się narodowe tradycje narodów i wspólne interesy żywcio wszystkich ludzi pracy Związku Radzieckiego.”

Za czasu istnienia władzy radzieckiej wszystkie narody w republik, obwody i rejony zmieniły się nie do poznania. Rozwinął się u nich nowy przemysł, swoje zamieszkały nowo wielkie rolnictwo, wzrosł ich poziom kulturalno-polityczny.

Przeważ wśród równych, Wielki Naród Rosyjski okazał wszystkim narodom radzieckim ogromne poparcie materialne i polityczne. Przy jego pomocy zajęły one jedne i równe z innymi miejscami w wielkiej, wspólnej rodzinie narodów radzieckich. Ludzom radzieckim jednako drogą są wszystkie narodowe cechy, szczególne narodów ZSRR, wszystkie drogi i cechy kultury i kultury narodowej.

W tej niemożliwej przai narodów leży siła radzieckiego patriotyzmu, moc i potęga państwa radzieckiego.

Gorący i życiowoczy radziecki patriotyzm pomógł zwyciężyć Niemcom faszystowskim nie tylko wojnę, lecz i moralno-polityczną klęskę. Ideologia równoprawności wszystkich ras i narodowości, ideologia przai narodów, która stwierdziła się w kraju radzieckim odniósł zwycięstwo nad ideologią bestialskiego nacjonalizmu i rasowej nienawiści hitlerzy.

Doktor nauk historycznych,
profesor
M. GRISZIN

ZE ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

ODRODZENIE STOLICY BIALORUSI

Stolica Białorusi, Mińsk, gó rany zabudowę i kłki faszystowskich zabudów. Tysiące mieszkańców pła-odów, kombin mitycz.

budowie swego rodzinnego miasta. Uruchomiono prace nad odbudową stolicy, w tym w tej liczbie zakłady ra-

bielicy obywat. garbunio- Ropoczący są działające nowe kombin i in-

ści otwarto 4 latnie, 2 hotele, polikliniki, elektro- Szybko postępuje na- Szybko postępuje na- Szybko postępuje na- Szybko postępuje na-

Roczny plan wykonany przed terminem

Iwanowski fabryki włókiennicze ukończył przed terminem roczny program wytwórcy. W roku 1944 także Iwanowski wyprodukowali o 20 milionów m. materiału więcej, aniżeli w r. 1943.

W dział lamp radiowych, Moskiewskich ordera Lenina zakła-
dów lamp elektrycznych.
Zdjęcie E. IGNATOWICZ (Fotokranica TASS).

Otwarto 200 domów ludowych

W ramach kolektywizacji przeprowadzi się wielkie prace odbudowy zbiorczych przycy. Niemców instytucji kulturalno-otwartych. Otwarto już 200 domów ludowych. Wkrótce powstanie jeszcze 180 domów ludowych. Domy ludowe są tutaj ośrodkiem kulturalno-otwartości pa-
cysty wśród ludności.

RYGA DZISIAJ. Wesółka promaska powraca do życia socjalistyczna w obłokach. Podczas okupacji niemieckiej dotężył się powalony motocykl naziści. Hierodicy zamienili prawie wszystkie sikoty na koszary.

Zdjęcie D. CZERNOWA. (Fotokronika TASS).

Masowy wiece w Debreczynie

Przemówienie węgierskiego premiera Miklósa

DEBRECZYN, 2 stycznia. (TASS). W wielu miastach węgierskich Węgry odbyły się wczoraj tłumne wiece, poświęcone sprawozdaniom posłów do Tymczasowego Zgromadzenia Narodowego.

Na wiece w Debreczynie przemawiał premier Tymczasowego Zgromadzenia Narodowego general-próznikownik Mikłós Bela. W swej mowie zaznaczył on, że naród węgierski był zawsze obiektem zbiorczych dążeń Niemiec. W wojnach wywołanych, jakie toczyły Węgry, największymi ich wrogami byli Niemcy. Pozostali też oni nimi. Dowiodły tego Niemcy hitlerowskie. Były to nie tylko ekonomiczne grabieże w kraju. Zniszczyły one węgierską niepodległość, węgierskie prawa, okupowały kraj.

Świadczenie Michała Karolji o poparciu Tymczasowego Rządu Narodowego Węgier

LONDYN, 3 stycznia. Jak donosi agencja Reuter, były węgierski premier i prezydent hrabia Michał Karolji

grabili i niszczyły dobytek narodowy, przekazali Węgry w swoją kolonię.

Węgry, powiedział Mikłós Bela, chcą zawrzeć przyjaciół i sojuszy ze wszystkimi demokratycznymi państwami, w pierwszym rzędzie ze Związkiem Radzieckim, Stanami Zjednoczonymi i Anglią. Węgry szczerze pragną współpracować z sąsiednimi państwami — Jugoslawią, Czechosłowacją i Rumunią.

Przemówienie premiera było kilkakrotnie przerywane oklaskami i aprobującymi okrzykami zebranych. Szczególnie gromkie oklaski rozległy się, gdy premier mówił o demitowaniu wypowiedzenia wojny Niemiec i zawarcia rozejmu ze Związkiem Radzieckim i oczyszczenia Węgier od elementów faszystowskich.

i Rada Węgierska, której on przewodniczy, oświadczyli, że popierają całkowicie nową Tymczasowy Rząd Węgier.

Przysięga nienawiści i zemsty

Okropnie zbrodnie popelniali niemiecko-faszystowskie zaborcy w Wyszkowie. Pałli i rżawili, pedali na katygu młodzieńców i dziewcząt. W wielkim rowie zakopali Niemcy ponad 500 trupów bestialstwo zamordowanych mieszkańców miasta i okolicznych wsi. Wśród ofiar katów hitlerowskich się wiele kobiet, starców i dzieci. Krzyki i łzy nie przesiąka ziemia.

Władze miejscowe dokonały niedawno ekshumacji zwłok ofiar krwawego rozboju hitlerowskiego w celu przesilenia ich na cmentarz miejski i uroczyste pochowanie. Pogrzeb stał się demonstracją wielkiej nienawiści i zemsty do faszystowskich wyrodków i ludzoderców.

Reszki olbrzymiej floty trupów zostały wywiezione ze strażnego dołu i złożone do trumien. Pochód żałobny ruszył ku miejskiemu cmentarzowi. Tysiączne rzęsy Polaków przybyły na ten obżęd, by oddać ostatnią powstanie swym rodakom, którzy

ponieśli męczeńską śmierć z rąk hitlerowskich bandytów. Rozdzierał je łkania przędzły. Dzieciaki zabójnego marności. Dzieciaki zabójczy nosy wieńce z napisami na wstęgach: „Naszemu braciom i siostram, z a m ordanowanym przez krwawych Niemców”.

Na cmentarzu odbył się wielki przemówienia Ichny nienawiści i zemsty. Armią wrogów — Niemców, Mławy Gościński powiedział: —

„Niemcy chcieli zniszczyć kwiat narodu polskiego, naszą kwiast, naszą przysięgę, naszą kwiast, naszą przysięgę. Tam, gdzie ślana noga bestialstwa faszystowskiego panowała niepodzielnie śmierć i spustoszenie. Ale nadeszła wyzwolicielka — zła chętna armia rosyjska i słone wolności zabójstwa nad naszymi wami i miastami. Nadejście nienawiści i zemsty. Armia wraz z Wojskiem Polskim wyzwolił Niemców z naszą ziemię rodzinną. Członek nie ukarzem z wyrodniczków hitlerowskich za ich zniepcanie się nad naszymi narodami. W imieniu n-skiej jedności,

Nowiny z Zagranicy

○ — GRECKI PREMIER Papandreu podał się wraz ze wszystkimi członkami gabinetu do dymisji. Arcybiskup Damaskinos, który objął funkcję regenta przystąpił do formowania nowego rządu greckiego.

○ — 1.600 SAMOLOTÓW amerykańskich dokonało 1 stycznia nalotu na obiekty wojskowe Niemiec. 2 stycznia wielkie sily lotnicze sprzymierzonych brały udział w

bombardowaniu obiektów wojskowych Niemiec.

○ — NA WĘGRZECH — odbywają się na wywołanych terenach masowe wiece, poświęcone sprawozdaniom posłów do Tymczasowego Zgromadzenia Narodowego.

○ — JUGOSŁAWII oddziały Norodowo-Wyzwolcawie Armii zajęły silny niemiecki punkt oporu miasta Mokra Gora na drodze do Sarajewa.

Nalot 1.600 samolotów amerykańskich na Niemcy.

LONDYN, 2 stycznia. (TASS). Jak podaje angielskie ministerstwo informacji, 1 stycznia ponad 800 amerykańskich „Latające twierdze” i „Laboratory” pod osłoną 800 myśliwców „Mustang” i „Sanderbolt” dokonały nalotu na rafinerie ropy naftowej w Dolbergen, na północny zachód od Braunschweig, na wojskowe i przemysłowe obiekty w północnych i środkowych Niemczech i na mosty kolejowe w rejonie Kolonii.

NALOT BOMBOWCÓW AMERYKANSKICH NA JAPONIĘ

WASZINGTON, 3 stycznia. (TASS). Ministerstwo spraw wojskowych Stanów Zjednoczonych podało do wiadomości, że amerykańskie ciężkie „Latające Twierdze” dokonały z baz na wyspie Saipan nalotu na japońskie obiekty przemysłowe na wyspie Honshu (Japonia).

PODARUNEK AMERYKANSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA DLA ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Amerykański Czerwony Krzyż podarował Radzieckiemu Czerwonemu Krzyżowi aparaty do konserwowania krwi.

która brała udział w wyzoleniu miasta, przemawiał oficer Czerwonej Armii kapitan Hlil:

— Tysiące polskich wsi zostały już oczyszczone od niemieckich morderców. Wrócić cała ziemia polska będzie wolna. Gwarantuję tego jest sojuszy bojowy Czerwonej Armii z Wojską Polską. Razem z a wami zemścimy się na Niemcach z krwi kobiet, starców i dzieci, za Majdanec i Treblinkę, za wszystkie męczeństwo i nieszczęście, jakie przyczynili nam kaci faszystowskie. Śmierć zabobrom niemieckim! Wieloletniemu tłum odpuścić na to wezwanie tryumfalnym okrzykiem: „Śmierć, śmierć, śmierć!”

Na wiece żałobnym przemawiał jeszcze Polacy Lisowski, Sternik i inni. Przyśięgli oni bezsilnie mścić się na Niemcach i wraz z bohaterką Czerwoną Armią dobieć bestialstwa faszystowskiego w jej własnym legowisku.

Major N. MIELNIKOW

Działania wojenne w Europie Zachodniej

LONDYN, 3 stycznia. (TASS). Komunikat sztabu Kwatery Głównej ekspedycyjnych sił sprzymierzonych donosi:

W rejonie klmu ardeńskiego wojska sprzymierzonych osiągnęły pewne sukcesy w kierunku niemieckich. Na południowym skrzydle, na odcinku Saint-Juber-Basogne sprzymierzieni, pomimo dostępnego silnego oporu niemieckiego, zajęli Perimonne i Mande. Na północny wschód od Basogne, sprzymierzieni dotarli do stacji kolejowej leżącej w odległości trzech mil od miasta. Inne oddziały zajęły Majere i znajdują się koło krańców Michan. W rejonach Nell i Warden (trwają nadal zaciepki walki).

W dolinie Saary aktywność niemiecka zwiększyła się. Na południowy wschód od Saarlautern i w pobliżu Neukirchen odparto dwa kontrataki niemieckie. Oddziały sprzymierzonych zajęły rejon na północny wschód od Saarguemunden. Między Hahlbirchen i Blisbruecken udaremiono wysiłki niemieckie przeprowadzenia się przez rzekę Blis.

Na południowy wschód od Bilsch ataki niemieckie działającego przy poparciu

czołgów amunicyj poczynków sprzymierzonych nieco cofnąć. Następnie dalsze posunięcia się wroga zostało zwolniono albo powstrzymane.

Nieprzejazdy w dalszym ciągu wywiera silny nacisk w Dolnych Wogezech, gdzie w przedziałach zajęte ataki. W szeregu punktów niemieckich zasładowa przedostał się do pozycji sprzymierzonych na odcinku długości około 5 mil na północ od Repestosweiler. Na wschód od tego punktu, szczególnie w okolicach Berge (w pobliżu Reno), miała miejsce aktywna działalność patroli.

Na zachód od Reno, w rejonie ogniska oporu niemieckiego nieco na południowy od Berge, było na ogół spokojnie.

Przeleto 1.000 ciężkich bombowców pod osłoną 650 samolotów myśliwskich dokonało nalotu na ugrupowania czołgów niemieckich i ważne obiekty kolejowe. Zniszczyła w strofie walk i w kierunku zachodnich.

Bardzo silna formacja ciężkich bombowców dokonała w nocy na 3 stycznia nalotu na niemiecki przemysłowy i kolejowy ośrodek Norymbęrg i na zakłady chemiczne w Ludwigshafen. Bombardowano także Berlin.

UROCYSTY RAUT NA CZĘŚĆ RADZIECKIEJ DELEGACJI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

PARYZ, 3 stycznia. (TASS). Agencja France Presse donosi, że Powszechna Konfederacja Pracy wydała wczoraj wieczorem w teatrze Opéry uroczysty raut na cześć radzieckiej delegacji związków zawodowych. Byli obecni: ambasador ZSRR A. E. Bogomolow i przewodniczący Francuskiej Narodowej Rady Oporu Luis Salan. Przewo-

niczący radzieckiej delegacji związków zawodowych L. N. Solowjew w swoim przemówieniu wyraził uznanie dla oporu, jaki francuska klasa robotnicza stawiała okupantom niemieckim, i podkreślił znaczenie francusko-radzieckiego układu o sojuszu i pomocy wzajemnej, podpisanego niedawno w Moskwie.

SYTUACJA W GRECJI

LONDYN, 3 stycznia. (TASS). Agencja Reuter donosi, że regent Grecji arcybiskup Damaskinos prosił gene-

rala Plastirasa o objęcie stanowiska premiera i utworzenie nowego rządu greckiego. General Plastiras propozycję przyjął.

NOWA POTĘŻNA „LATAJĄCA TWIERDZA”

W Stanach Zjednoczonych rozpoczęto budowę nowych potężnych „Latających Twierdz” typu „B-36”. Samolot ten jest większy od bombowca „B-19” zbudowanego kilka lat temu przez firmę Douglas. Może on wiać 18 ton bomb.

ŚMIERC ROMAIN ROLLANDA

PARYZ, 1 stycznia. (TASS). Radió paryskie komunikuje, że 30 grudnia, w wieku 79 lat, zmarł w swojej posiadłości w Véseney (departament Jene) znany pisarz francuski Romain Rolland.

Redaktor odpowiedzialny Józef GAWROŃSKI

Gazeta „Wolna Polska” na polskim niemieckim wydanie Politycznego Urządzenia frontu dla nasilenia Polacy

ADRES REDAKCJI poczta pol. 47763